

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

22 april 2009

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Stabilisatie- en associatieovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds,
en Bosnië en Herzegovina, anderzijds,
en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 16 juni 2008**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Miet Smet**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Philippe De Coene, Kurt De Loor, mevrouw Michèle Hostekint.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Piet De Bruyn.

Zie:

2131 (2008-2009)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid.....	4
1.	Algemene situering	4
2.	Het Stabilisatie- en associatieproces in de Westelijke Balkan	4
3.	De Stabilisatie- en associatieovereenkomst met Bosnië en Herzegovina	4
3.1.	Totstandkoming van de overeenkomst met Bosnië en Herzegovina	4
3.2.	Inhoud van de overeenkomst.....	5
4.	Belang van de overeenkomst voor Vlaanderen.....	5
5.	Actuele schets van Bosnië en Herzegovina.....	6
II.	Algemene bespreking	7
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	7
1.1.	Tussenkost van mevrouw Miet Smet.....	7
1.2.	Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire	8
2.	Antwoorden van de minister-president	8
III.	Stemmingen	9
1.	Artikelsgewijze stemming.....	9
2.	Stemming over het geheel	9

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 21 april 2009 het ontwerp van instemmingsdecreet met de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en Bosnië en Herzegovina anderzijds, en de slotakte behandeld. Na bespreking werd het ontwerp van decreet bij unanimititeit aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA, TOERISME, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

1. Algemene situering

Minister-president *Kris Peeters* verklaart bij de aanvang van zijn uiteenzetting graag nadere toelichting te zullen geven bij het voorliggende ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en Bosnië en Herzegovina anderzijds. Hij wijst er daarbij op dat soortgelijke overeenkomsten reeds eerder werden goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Zo werd nog maar in december van vorig jaar de Stabilisatie- en associatieovereenkomst met Montenegro hier goedgekeurd. Maar voordien waren ook reeds dergelijke overeenkomsten met Macedonië, Kroatië en Albanië in het parlement gepasseerd.

In het licht hiervan zal de minister-president zijn toelichting dan ook eerder beknopt houden. Met name zal hij achtereenvolgens een viertal punten behandelen, te weten: het Stabilisatie- en associatieproces in de Westelijke Balkan; de voorliggende Stabilisatie- en associatieovereenkomst met Bosnië en Herzegovina; het belang van deze overeenkomst voor Vlaanderen; en last but not least, een actuele schets van Bosnië en Herzegovina.

2. Het Stabilisatie- en associatieproces in de Westelijke Balkan

Bij wege van algemene achtergrondsituering haalt de minister-president aan dat het zogenaamde ‘Stabilisatie- en associatieproces’ dat werd opgezet in het

jaar 2000, het Europese beleidskader voor de Westelijke Balkanlanden vormt. Het streeft drie specifieke doelen na, met name: een snelle overgang naar een markteconomie; het bevorderen van regionale samenwerking en het biedt een vooruitzicht op toetreding tot de Europese Unie (EU), zodra voldaan is aan de ‘criteria van Kopenhagen’.

In 2003 werd nog een reeks nieuwe instrumenten geïntroduceerd in het Stabilisatie- en associatieproces, met het oog op het verder ondersteunen van het hervormingsproces in de betrokken landen. De instrumenten die hierin het verst gaan zijn ongetwijfeld de Europese partnerschappen. De minister-president preciseert dienaangaande dat men door het vastleggen van prioriteiten die deze landen op korte en middellange termijn moeten realiseren, via deze Europese partnerschappen de landen van de Westelijke Balkan wil helpen bij hun hervormingen en bij de voorbereiding op toekomstig EU-lidmaatschap. Hij wijst er daarbij ook nadrukkelijk op dat alle landen van de Westelijke Balkan uitzicht hebben op eventueel EU-lidmaatschap.

Wat in elk geval nu reeds duidelijk is, is dat het partnerschap tussen de Europese Unie en de landen van de Westelijke Balkan hoogst bevorderlijk is voor de vrede en de welvaart in die landen. Iets wat finaal overigens ook de Europese Unie ten goede komt.

Dit proces helpt de landen uit de betrokken regio bij de opbouw van hun capaciteit om het geheel van de Europese normen – het zogenaamde ‘acquis communautaire’ – evenals andere internationale normen, over te nemen en te implementeren. Het is gebaseerd op een progressieve samenwerking met de EU inzake, bijvoorbeeld, handel en economische en financiële bijstand.

Naarmate een land zijn verplichtingen in het kader van het Stabilisatie- en associatieproces in toeneemende mate vervult, stijgt zijn score in de jaarlijkse voortgangsrapporten die hierover worden opgesteld. In deze rapporten wordt geëvalueerd in hoeverre elk van de betrokken landen van de Westelijke Balkan klaar is om desgevallend toe te treden tot de Europese Unie. Het belang van deze rapportage kan dan ook niet overschat worden.

3. De Stabilisatie- en associatieovereenkomst met Bosnië en Herzegovina

3.1. Totstandkoming van de overeenkomst met Bosnië en Herzegovina

Minister-president Peeters wijst er vervolgens op dat de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de

Europese Gemeenschappen en haar lidstaten enerzijds en Bosnië en Herzegovina anderzijds, pas vrij recent, namelijk op 16 juni 2008, werd ondertekend in Luxemburg. Tegelijk werd overigens een zogenaamde 'Interimovereenkomst' ondertekend, via dewelke de bepalingen inzake het vrij verkeer van goederen en de bepalingen inzake vervoer reeds ten uitvoer worden gelegd, in afwachting van de inwerkingtreding van de eigenlijke Stabilisatie- en associatieovereenkomst.

Verder wijst de minister-president er nog op dat aan de ondertekening van deze overeenkomst toch enkele jaren van onderhandelingen vooraf zijn gegaan. De Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB) keurde immers reeds in november 2005 het onderhandelingsmandaat voor de Europese Commissie goed. En de onderhandelingen werden ook al formeel geopend eind november 2005.

De tussen de Europese Commissie en Bosnië en Herzegovina onderhandelde tekst stuitte begin 2007 echter op bezwaren van een aantal EU-lidstaten. Het voornaamste bezwaar had betrekking op de verdubbeling van het suikerquotum van Bosnië en Herzegovina tot 24.000 ton. Daarnaast vonden Spanje en Frankrijk dat de openstelling van de Bosnische markt voor industriële en (verwerkte) landbouwproducten niet voldeed aan de verwachtingen.

Op technisch vlak besteedde ook België overigens zeer veel belang aan de regels betreffende de oorsprong van de suiker. Die specifieke bezorgdheid vindt haar oorsprong in de belangen van het Vlaamse en het Waalse Gewest in de suikerproductie en -raffinage én vooral ook in de precedënten inzake misbruik en omzeiling van de regels van oorsprong door bepaalde landen. Pas in mei 2007 werd uiteindelijk een akkoord bereikt over de technische aspecten van de overeenkomst.

Minister-president Peeters wijst er daarbij wel op dat – zoals dat ook het geval was bij de andere landen van de Westelijke Balkan – het niet de technische, maar wel de politieke voorwaarden waren die het grootste struikelblok vormden.

Bosnië en Herzegovina had behoorlijk veel moeite om aan die politieke voorwaarden te voldoen. Naast de centrale eis van de EU, die erin bestond dat er loyaal diende te worden samengewerkt met het Internationaal Oorlogstribunaal voor voormalig Joegoslavië (ICTY – International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia) in Den Haag, hadden die voorwaarden ook betrekking op de hervorming van de politie, de hervorming van de media en de versterking van de algemene bestuurscapaciteit.

Een verslechtering van het politieke klimaat en de blokkering van de politiehervorming leidden er zelfs toe dat de Europese Commissie zich genooddaakt zag de parafering van de overeenkomst uit te stellen. Pas nadat er voldoende garanties kwamen voor een politiehervorming, werd de ontwerpakte begin december 2007 dan toch geparafeerd.

3.2. Inhoud van de overeenkomst

Voor een gedetailleerde bespreking van de overeenkomst verwijst de minister-president de leden van de commissie naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, waar ze ook een bijzonder omstandige artikelsgewijze toelichting kunnen terugvinden. In het licht hiervan zal hij zich in zijn uiteenzetting beperken tot het opsommen van de voornaamste sleutelementen.

Hij vernoemt daarbij het tot stand brengen van een politieke dialoog, de verbetering van de regionale samenwerking, het vooruitzicht op het instellen van een vrijhandelszone met de Europese Gemeenschap over een periode van tien jaar, bepalingen met betrekking tot het verkeer van werknemers en van kapitaal en betalingen, de vrijheid van vestiging van ondernemingen en het dienstenverkeer, het harmoniseren van de interne wetgeving, samenwerking op een groot aantal beleidsdomeinen, waaronder justitie, cultuur, onderwijs, toerisme, lokale en regionale ontwikkeling en milieu en ook de oprichting van een Stabilisatie- en associatieraad, een Stabilisatie- en associatiecomité en een Parlementair Stabilisatie- en associatiecomité.

4. Belang van de overeenkomst voor Vlaanderen

Minister-president Kris Peeters komt dan tot die elementen van het voorliggende akkoord die relevant zijn voor het Vlaamse beleidsniveau. Hij wijst er dienaangaande vooreerst op dat in de Vlaamse beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009 (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 88/1), gewezen wordt op het toenemende belang van de landen van de Westelijke Balkan, ook voor Vlaanderen. Mede in het licht van de ontwikkeling van de relaties tussen de EU en de landen van de Westelijke Balkan, heeft de Vlaamse Regering op 19 juli 2007 tevens beslist om haar beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa te actualiseren en uit te breiden tot de landen van de Westelijke Balkan.

Met die keuze voor de Westelijke Balkan wil de Vlaamse Regering de nieuwe potentiële kandidaat-EU-lidstaten ondersteunen en tegelijk ook een goede basis leggen voor toekomstige contacten met Vlaanderen. Dienovereenkomstig valt ook Bosnië en

Herzegovina nu dus onder het begrotingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa.

Verwijzend naar de hoger genoemde sleutelementen van de Stabilisatie- en associatieovereenkomst, laat de minister-president opmerken dat nogal wat terreinen van samenwerking relevant zijn voor Vlaanderen. Zo onder andere de samenwerking op het vlak van het economisch beleid en de handelspolitiek, de bevordering en bescherming van investeringen, het toerisme, het onderwijs, de cultuur en de audiovisuele sector, de bescherming van het leefmilieu en het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling. Men mag dus zonder aarzeling constateren dat er potentieel meer dan voldoende aanknopingspunten met de Vlaamse bevoegdheden zijn.

5. Actuele schets van Bosnië en Herzegovina

Voor een overzicht van de toestand van het partnerland, verwijst de minister-president de leden in eerste instantie opnieuw naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van instemmingsdecreet. Daar kan reeds een behoorlijk uitgebreide schets van het partnerland teruggevonden worden. Hijzelf zal zich hier beperken tot een actualisering van dat overzicht. Waarbij hij al meteen meegeeft dat een en ander zeker niet voor de volle honderd percent positief genoemd kan worden. Maar net dat noopt tot het voortzetten en zelfs intensifiëren van de samenwerking met Bosnië en Herzegovina.

Ruim dertien jaar na het Dayton-vredesakkoord, dat een eind maakte aan 42 maanden oorlog en een federale staat met etnisch georganiseerde deelstaten creëerde, steekt het nationalisme opnieuw de kop op, en zijn de in Dayton afgesproken hervormingen in wezen tot stilstand gekomen. Hoewel de meerderheid van de bevolking ondubbelzinnig voorstander is van EU-lidmaatschap, zitten de politieke leiders blijkbaar vast in hun eng nationalistische logica.

Het voortgangsrapport, dat de Europese Commissie in november 2008 voorstelde, was dan ook niet bepaald positief. In het rapport werd duidelijk gesteld dat EU-gerelateerde hervormingen gestagneerd waren. Er werd ook gewezen op het onstabiele politieke klimaat, het systematisch stemmen volgens etnische breuklijnen en een onmiskenbaar gebrek aan administratieve middelen.

In reactie daarop besloten de Europese ministers van Buitenlandse Zaken wijselijk tot een versterkt engagement van de EU, waarbij het heel duidelijk is dat ze de druk willen opvoeren. Op vraag van de EU werd zo ook een overleg opgestart over een grondwetsherziening. De EU stelt een meer gecentrali-

seerde staat als voorwaarde voor toetreding tot de EU voorop. Eind februari 2009 weigerde de leider van de Bosnische Serviërs daarom nog langer deel te nemen aan dat overleg.

De reactie liet niet lang op zich wachten. In een ontwerp-resolutie die op 31 maart 2009 werd aangenomen in de Commissie Buitenlandse Zaken van het Europees Parlement, worden de politieke leiders van Bosnië en Herzegovina er nadrukkelijk aan herinnerd dat de mogelijkheid van EU-lidmaatschap wordt geboden aan de staat in zijn geheel, en niet aan de afzonderlijke delen van de Republiek Bosnië en Herzegovina. In de resolutie wordt verder gesteld dat dreigen met afscheiding of andere pogingen om de soevereiniteit van Bosnië en Herzegovina te ondermijnen, onaanvaardbaar zijn. De parlementsleden betreuen tevens dat de politici er niet in slagen overeenstemming te bereiken over een “gemeenschappelijke politieke visie” voor hun land, en klagen over hun “kortzichtig” nationalisme, dat het doel van co-existentie binnen de EU in het gedrang brengt. Deze resolutie wordt aanstaande donderdag, 23 april 2009, voorgelegd aan de plenaire vergadering van het Europees Parlement, die ze naar alle waarschijnlijkheid zal aannemen. Als ‘schot voor de boeg’ kan dit dus wel tellen.

Ook op Vlaams niveau is men overigens niet onverdeeld gelukkig met de recentste ontwikkelingen (of eerder het gebrek daaraan) in Bosnië en Herzegovina. Zo waarschuwt de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) insgelijks voor voorbarig optimisme.

De SARiV somt in zijn advies bij het ontwerp van instemmingsdecreet enkele belangrijke uitdagingen op, zoals daar zijn: een constitutionele hervorming, het vreedzaam doen samenleven van de verschillende etnische groepen, het ontgroeien van de internationale supervisie waaronder Bosnië en Herzegovina werd geplaatst door het Dayton-vredesakkoord, het ontwikkelen van de nodige capaciteiten om de Stabilisatie- en associatieovereenkomst succesvol te implementeren – waarbij met name een belangrijke plaats is weggelegd voor corruptiebestrijding en ten slotte ook de ontwikkeling van een doordacht implementatieplan dat aandacht heeft voor de economische sectoren die het meest zullen worden uitgedaagd door het openstellen van de markt voor de EU.

De belangrijkste conclusie van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen was echter dat vooral het engagement van de politici van Bosnië en Herzegovina de sleutel tot het succes zal zijn. Het welslagen van deze Stabilisatie- en associatieovereenkomst is daarvan afhankelijk. Van dit welslagen hangt trouwens ook de toekomst van de Balkanregio

in zijn geheel af, evenals de geloofwaardigheid van het buitenlands beleid van de Europese Unie.

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van zijn kant, wijst erop dat Bosnië en Herzegovina de voorbije jaren vooruitgang heeft geboekt op economisch vlak. De voorliggende Stabilisatie- en associatieovereenkomst plaatst het land voor een nieuwe uitdaging en kan een extra stimulans zijn voor nieuwe hervormingen. Het IMF vraagt zich echter wel af of Bosnië en Herzegovina in een tijd van wereldwijde economische en financiële crisis er zal in slagen om de voorwaarden te vervullen voor toetreding tot de EU.

Op het vlak van de mensenrechten en de bescherming van de minderheden heeft Bosnië en Herzegovina weliswaar de voornaamste mensenrechtenverdragen geratificeerd, maar de concrete toepassing van die verdragen is soms voor verbetering vatbaar. Ook de verplichte rapportering laat nog te wensen over. De Grondwet voorziet in vrijheid van meningsuiting, van godsdienst en van vergadering en vereniging, maar die vrijheid is niet altijd absoluut. Ook het voorkomen van mishandeling door wetshandhavingsinstanties, het bestrijden van straffeloosheid, de toegang tot justitie en de gelijkheid voor de wet blijven penibele aandachtspunten.

De samenwerking met het Joegoslaviëtribunaal is echter wel duidelijk verder verbeterd, en dit zowel in de contacten met de centrale als de gedecentraliseerde overheden.

De betrekkingen met Kroatië en Servië zijn vrij stabiel, maar met geen van beide landen is reeds een overeenkomst bereikt die een oplossing moet bieden voor enkele tussen hen en Bosnië en Herzegovina bestaande grensbetwistingen. Bosnië en Herzegovina heeft de onafhankelijkheid van Kosovo niet erkend. De relaties met Montenegro, Macedonië en Albanië zijn anderzijds wel goed.

Volgens de federale overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken is de algemene veiligheidssituatie behoorlijk goed. Een internationale troepenmacht waakt over die toestand. Nadat besloten werd de operatie van de NAVO (SFOR – Stabilisation Force in Bosnia and Herzegovina) te beëindigen, werd in december 2004 de verantwoordelijkheid voor de veiligheid in Bosnië en Herzegovina overgedragen aan de Europese Unie. De EU-operatie met code-naam 'ALTHEA', moest de belangrijkste taken en missies van SFOR overnemen. Het aantal manschappen dat aanvankelijk ongeveer 7000 bedroeg, is ondertussen gedaald naar zowat 2500 militairen. Ook de lokale politie wordt geadviseerd en begeleid door een Europese politiemissie, waaraan overigens ook België deelneemt.

Afsluitend drukt de minister-president de hoop uit dat hij de commissieleden hiermee voldoende heeft geïnformeerd en verzoekt hij hen, in weerwil van de vernoemde kritische elementen, het hen voorgelegd ontwerp van instemmingsdecreet te willen goedkeuren. Volledigheidshalve wijst hij er daarbij nogmaals op dat het welslagen van deze Stabilisatie- en associatieovereenkomst van het grootste belang is, zowel voor de toekomst van de Balkanregio, als voor de Europese Unie. Vlaanderen kan daaraan een bijdrage leveren, ook al is er nog een hele weg af te leggen.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkomst van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* dankt de minister voor zijn heldere en volledige, maar ook onverbloemde, uiteenzetting. Zij is vroeger zelf reeds twee keer in Bosnië en Herzegovina geweest, in het kader van haar functie in het Stabiliteitspact voor de Balkan. Ze is dus gemeenzaam bekend met de problemen die zich daar stellen.

Het land staat de facto onder internationale voogdij en zit dienovereenkomstig in een internationaal keurslijf. Klaarblijkelijk is het nog altijd niet in staat om zelfstandig te functioneren. De etnische gevoeligheden blijven enorm groot.

Het lid wijst er ook op dat er reeds zeer veel geld werd uitgetrokken voor Bosnië en Herzegovina. Sinds 1992 werd al voor meer dan 2,5 miljard euro steun verleend. In het kader van het IPA (Instrument for Pre-Accession Assistance) mag Bosnië en Herzegovina tussen 2007 en 2010 overigens nog 322 miljoen euro verwachten.

In het licht van al de reeds in Bosnië en Herzegovina geïnvesteerde inspanningen en dito bedragen, verklaart mevrouw Smet zich bereid het ontwerp van instemmingsdecreet goed te keuren omdat de steun er – luidens de 'conventional wisdom' – toe zal bijdragen dat het land democratisch wordt en dat de etnische spanningen verminderen. Tenminste, dat denkt men, nuanceert het lid. Mevrouw Smet citeert voormalig Europees commissaris Chris Patten: "You can't have a process where Balkan countries pretend to reform and we pretend to believe them." Paddy Ashdown, van zijn kant, stelde: "There is a real threat of Bosnia breaking up again." De toekomst van Bosnië en Herzegovina blijft dus in hoge mate een vraagteken, concludeert het lid.

Maar omdat er geen alternatieven zijn, opteert iedereen dan maar voor verdere steunverlening. Mevrouw Smet vraagt zich dienaangaande dan ook af of men de voorwaarden ('conditionaliteit') niet kan verscherpen. Misschien kunnen Vlaanderen en België daarin een rol spelen. Zij wijst erop dat in de zeer nabije toekomst zowel Bosnië en Herzegovina als België zitting zullen hebben in het mensenrechtenorgaan van de Verenigde Naties (VN) – Bosnië en Herzegovina is nu reeds lid en België is kandidaatlid bij de tussentijdse hernieuwing van dat gremium (voorzien voor 12 mei 2009) – en pleit ervoor dat men van die gelegenheid gebruik maakt om meer druk uit te oefenen.

1.2. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* stelt dat de Vlaams Belangfractie het instrument van de Stabilisatie- en associatieovereenkomst in globo positief evalueert. Het is nuttig voor beter bestuur en corruptiebestrijding. Wat het perspectief van de toetreding tot de EU betreft, pleit de heer Van Overmeire toch voor enige voorzichtigheid. Hij herinnert eraan dat Bulgarije en Roemenië op het moment van hun toetreding in 2007 daar eigenlijk manifest nog niet klaar voor waren. Toetreding tot de EU kan pas als men effectief in staat is om aan alle voorwaarden te voldoen en volwaardig mee te spelen. Balkanlanden om louter politieke redenen laten toetreden, lijkt de heer Van Overmeire niet zo verstandig. Zulks dreigt finaal immers het hele concept van de EU op de heling te zetten.

Verder spreekt hij zijn verbazing uit over de toch behoorlijk pedante en paternalistische toon die gehanteerd wordt in de memorie van toelichting, in het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, en in de resolutie van het Europees Parlement. Hij vraagt zich dienaangaande af of België überhaupt wel goed geplaatst is om andere landen lessen te geven qua institutionele hervormingen. Is enige bescheidenheid niet aangewezen? De heer Van Overmeire citeert uit de memorie van toelichting op pagina 7 van het parlementaire stuk: "Na moeilijke onderhandelingen werd een coalitieregering gevormd die door grote tegenstellingen tussen de partners nauwelijks initiatieven kan nemen." Het gaat wel degelijk over Bosnië en Herzegovina, maar het kon ook over andere landen gaan, meent het lid.

Op pagina 32 zet men zich af tegen het systematische stemmen volgens etnische breuklijnen. De heer Van Overmeire vraagt of het in België wezenlijk anders is? Is de hele discussie over Brussel-Halle-Vilvoorde niet hetzelfde verhaal, met dat verschil dat de breuklijn niet godsdienstig maar taalkundig is bepaald? Op dezelfde bladzijde wordt overigens ook

gepleit voor een institutionele hervorming in meer centralistische richting en ook daar is de heer Van Overmeire het niet mee eens. Bosnië en Herzegovina is immers een artificiële constructie die tot stand is gekomen onder grote internationale druk. Men heeft van administratieve grenzen nationale grenzen gemaakt. Volgens het lid zal het echter nooit lukken om daaruit een natie te laten groeien, want de Serviërs en de Kroaten voelen zich helemaal geen Bosniërs.

De spreker vindt dat het niet aan Vlaanderen – dat zelf bijna unaniem voorstander is van een lossere Belgische federatie – is om uitspraken te doen over meer centralisme elders. Het is niet aan Vlaanderen om zich te mengen in de interne keukens van een minimaal stabiel land dat vooralsnog aan zijn verplichtingen voldoet. Hij wijst erop dat de wapens ondertussen toch al bijna vijftien jaar zwijgen. Vlaanderen moet zich zijns inziens dan ook niet bemoeien met de manier waarop de verschillende entiteiten binnen Bosnië en Herzegovina hun onderlinge verhoudingen regelen.

Verder argumenteert de heer Van Overmeire dat tot nu toe niemand helder heeft kunnen uitleggen waarom Kosovo zich wel heeft mogen losmaken van Servië maar de Servische Republiek (de 'Republika Srpska') dat niet mag uit Bosnië en Herzegovina. Dat is niet consequent.

Desalniettemin zal de Vlaams Belangfractie het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet goedkeuren, vanwege de onmiskenbare bijdrage aan stabiliteit, beter bestuur, corruptiebestrijding en betere economische verhoudingen. Zelfs het perspectief van toetreding moet er zijn als wortel aan de stok. Maar dit stemgedrag mag niet geïnterpreteerd worden als in enigerlei mate afbreuk doend aan het principiële zelfbeschikkingsrecht van alle entiteiten in de Bosnische federatie. De pro-stem is dus grotendeels een kwestie van gebrek aan alternatief, zoals ook mevrouw Smet dat heeft geschetst.

2. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* erkent dat de opvolging van het hele Stabilisatie- en associatieproces met de grootst mogelijke zorg moet gebeuren. Het vele geïnvesteerde geld en de reeds geleverde inspanningen moeten renderen.

Hij belooft ook te bekijken welke bijkomende stimulans eventueel kan gegeven worden in het kader van de VN-mensenrechtenraad.

De 'bottom line' is inderdaad dat er voor de voorliggende aanpak gewoon geen valabel alternatief is.

Wat de richting van de constitutionele hervorming betreft, verwijst de minister-president naar het Daytonakkoord waarin de grondlijnen van de constructie werden vastgelegd. Daar kan hic et nunc zeker niet aan getornd worden zonder gevaar voor hernieuwde instabiliteit in een regio die hoe dan ook altijd enigszins labiel is geweest.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en Bosnië en Herzegovina, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 16 juni 2008, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Miet SMET

Karim VAN OVERMEIRE
